

A kihívásnak csak ellenállni nem szabad

Egyre nagyobb teret foglal el – szerencsére és örömmel – a Várnagy-család Szarvas zenei életében. Miután profi muzikusokról van szó – Várnagy Mihály a Liszt Ferenc Kamarazenekar brácsása, felesége Czettner Vera a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola hegedűtanára, Simkó-Várnagy Mihály pedig a Dohnányi Szimfonikus Zenekar szólamvezető csellistája – az említett zenei élet színvonalának meghatározásában is jelentős szerepük van. Idén nyáron a már szokásosnak mondható nyári zenei tábor és hangverseny mellett kávéházi muzikával is a közönség elé léptek: három hétvégén a Panoráma Kávézóban csendültek fel kezük nyomán a komolyzene könnyedebb melódiái. Várnagy Mihállyal és Czettner Verával a Dózsa György úti Várnagy-házban beszélgetve mindenek előtt arra voltunk kíváncsiak, hogy a zenélés nekik munka vagy szórakozás, netán mindkettő?

– Mindkettő – hangzik a válasz a családfő szájából –, és sokszor ér is minket az a vád, hogy könnyű nekünk, mert azt csináljuk, amit szeretünk. Ez szerencsére igaz, de a mi szakmánk is ugyanolyan, mint a többi. Talán a művészet az életnek az a területe, ahol az ember szakmája gyakrabban lehet a hobbija is. Mi mindenestre családi körben és baráti társaságban is szeretünk muzsikálni, s ezt gyakran meg is tesszük. – De említsük meg például a lemezfelvételt – csatlakozik Czettner Vera a beszélgetéshez –, ami igazán fárasztó „favágó” munka, és ugyancsak fárasztó egy zenekari koncertkörút, emlékszem például egy ilyen körút alkalmával 52 nap alatt 56-szor játszottunk az Alarcosbált, ami akkor bizony kicsit már sok volt. De szerencsére a zene olyan sokoldalú, hogy a nagyzenekar után kikapcsolódást jelent a tanítás, vagy a kamarazenélés.

– *Ha már a kamarazenélésnél tartunk, a kávéházi muzsikának ki az ötletgazdája?*

– Egy budapesti barátunk, Semmelweis Tibor, aki hangszerkészítő és hangszerszakértő, idős korára egy új feleséggel és egy régi kávéházzal lepte meg magát, amit Muzsikus Kávéháznak nevezett el, és nagyon ízlésesen rendezte be. Az Őrmezői lakótelepen azonban – ahol ez a kávéház található – eleinte nagyon kevés volt az érdeklődő. Mi felajánlottuk, hogy gondolkodunk rajta, miképpen lehetne nagyobb közönséget csalogatni, s mi más juthatott volna eszünkbe, mint hogy elkezdtünk klasszikus kamarazenét játszani a Muzsikus Kávéházban. Közben jött az ötlet, miután a fiunk behatóan érdeklődik és komolyan foglalkozik is a dzsessz-szel, hogy ne zongora kíséretünk legyen, hanem játszunk olyan darabokat, amiket mi magunk is előadhunk, a zongorakottából kis alakítgatással. Emellett a munkánk során is találkozunk olyan művészekkel – például Roby Lakatos, vagy a Budapest Klezmer Band –, akik inspirálnak, új utakat mutatnak a zene világában. Ezek az inspirációk bizonyítják, hogy ma már sok esetben a kotta csak iránymutatás, a komolyzenében is szinte mindent ki szabad próbálni. Családunk egyébként azt vallja, hogy minden zene értékes és jó, ha jól csinálják. Hozzátehetjük, hogy a könnyedebb komolyzenét is sokat kell gyakorolni, nem lehet csak úgy kirázni a kisujjunkból.

– *Szóval Budapesten kialakult egy efféle repertoár, de hogyan került ez Szarvasra?*

– Készültünk az ideai zenei táborra, aminek része az anyagiak megteremtése is. A tábor filozófiája az, hogy viszonylag kevés növendékkel, viszonylag sokat tudjanak foglalkozni a tanárok, ezért a rentabilitás nem várható el egy ilyen kurzustól, kénytelenek vagyunk szponzorok után nézni. A múlt évi Prima-díj kapcsán eleve nedett fel az ismeretségünk Bódi Jánossal és feleségével, Marikával, akik késznek mutatkoztak zenei táborunk támogatására, nekik tettük azt a javaslatot, hogy egyféle ellentételezsként, az ő kávéházukban rendeznénk egy ilyen koncertet. Nekik is tetszett az ötlet,

olyannyira, hogy rögtön egy háromrészes sorozat lett belőle.

– *Izgultak, hogy Szarvason hogy „sül el” a kávéházi muzsika?*

– Nagyon. Az első alkalomra ezért aztán mi is sok embert, ismerőst riadóztattunk úgymond, de nagy örömmelre a második koncerten – már minden külön hívogatás nélkül – közönségrobanást tapasztalhattunk és a harmadikon is megtelt a kávéház, ahogy elnéztük mindig voltak új arcok. Utolsó alkalommal már az első kettő koncert darabjaiból válogattunk, és bemutathattuk az egész családot, hiszen lányunk, aki angoltanár, de a színművészettel is kacérkodott, prózai betétekkel kötötte össze a zeneszámokat. Így a zene és a szöveg egy különleges hangulatot teremtett, nekünk is különös szórakozást nyújtva, úgy tűnt, a közönség is jól érezte magát.

– *Ha már a családnál tartunk, mennyire határozza meg a zene a család életét?*

– Nagymértékben. Korábban, míg a lányunk is muzsikált, létezett egy Várnagy Kvartett is. Mióta Miska fiunk dzsesszel foglalkozik, ő hoz különböző kottákat, s veszi rá a családot, hogy játszunk új és még újabb darabokat. Ha pedig valami mással próbálunk foglalkozni, általában akkor is visszajutunk a zenéléshez. Például egy ismerősünk, barátnőnk, megtanulta az argentin tangót, ami aztán hamarosan divat lett, Budapesten egyre-másra alakultak a tangó tanító helyek, az úgynevezett milongák. Mi is rávettük magunkat, s megtanultunk tangózni, ami nagy örömet szerzett – mindenkinek csak ajánlani tudjuk. Ez a barátnő, Nóra

mondta, hogy mennyivel jobb lenne élőzenére tangózni, s hogy mi biztosan tudnánk egy félórás tangó-műsort összeállítani és előadni. Es akkor belevágtunk. Gyűjtöttük a darabokat, melyeket Misi éjt-nappallá téve írta át a még egy kitéző nevet is kapott alkalmi zenekarrunkra: az Orchestra del Momento-ra – a Pillanat Zenekarára. A kapcsolatot azóta megszakadt, de a tangó megmaradt, a szarvasi közönség is hallhatott ebből a korszakból tangókat.

– *Lesz-e folytatása a kávéházi muzsikának Szarvason?*

– Ez azon múlik főként, hogy lesz-e rá igény. Mi biztosan vállalnánk, hiszen azt szoktuk mondani, hogy a kihívásoknak csak ellenállni nem lehet, és ez egy kihívás. Az időpont egyeztetése persze nem könnyű, mert rengeteg elfoglaltságunk van, a fiunkról meg egyenesen az a kép alakult ki bennünk, hogy ő a világ legelfoglaltabb csellistája, a zenekari állása mellett is mindent elvállal. Ezzel együtt is, mi állunk elébe egy ilyen kihívásnak. A szarvasi zenei táborot mindenképpen szeretnénk folytatni, talán – ahogy most is – ehhez kapcsolva lehetne folytatása a kávéházi muzsikának is.

– *Szarvasi közönség előtt játszani jelent-e valami plusz terhet, vagy plusz örömet?*

– Nagyon jó érzés volt ismerős arcokat látni, otthonos érzés, és otthon az ember szeretne még jobban játszani.

– *De a laikus közönség nem is tudja igazán megítélni, hogy mi a jó, a jobb és a még jobb...*

– Azt viszont lehet tudni, hogy örömet szereztünk – e a közönségnek, a színpad és a nézőtér között mindig van egy bizonyos – szavakkal nehezen leírható – kapcsolat, amiből ez kiderül. Egyébként pedig hadd vegyük védelmünkbe az úgynevezett laikus közönséget, mert meggyőződésünk, hogy csak ez a közönség a jó közönség. Szerintünk érteni annak kell a zenét, aki csinálja, aki pedig hallgatja, annak „csak” az a dolga, hogy eldöntse, tetszik-e neki, amit hall. Természetesen lehet – és kell is – a nehezebben befogadható zenét közelebb vinni a közönséghez, mi is igyekszünk zenetörténeti érdekességekkel, vagy akár irodalmi betétekkel megtenni ezt, s úgy érezzük, hogy a közönség, most éppen a szarvasi közönség, örömmel fogadta a muzsikánkat, örömet okozva ezzel nekünk.

T.L.

